

De derde declaratie, van sijne hoogheyd Wilhem Hendrick, prince van Orangie

<https://hdl.handle.net/1874/21231>

WB
882.

De D E R D E
DECLARATIE,

Van Zijne Hoogheyd

WILHEM HENDRICK,

Prince van O R A N G I E.

UTRECHT, Gedrukt by J. van P O O L S U M.

Anno 1688.

in de KB
Noy. N° 6311

De Derde DECLARATIE
Van Zijne Hoogheyd
WILHEM HENDRIK,
Prince van ORANGIE.

WY hebben in de cours onfes gantschen levens, en insonderheyd door de apparente periculen, soo wel ter Zee als te Land, waar aan wy onfen Persoon onlangs hebben ge-exponeert, aan de gheele Wereldt fulke hooge en ontwijffelbare preuves van onfen vierigen iver voor de Protestantse Religie gegeven, dat wy volkomentlijk vertrouwen dat by geen waar Engelschman en oprecht Protestant de minste suspicie kan huysvesten ontrent onse vaste Resolutie, om liever ons dierbaarst: Bloed te vergieten, en in den aan-slagh te sneuvelen, dan niet voort te gaan in het gezegend en glorieuse Defensien, 't welk wy door de begunstiging des Hemels soo voorspoedig hebben begonnen, om Engeland, Schotland, en Yrland van de Slaverny en 't Pausdom te redden, en in een Vry Parlament de Religie, de Wetten en de Vryheden van die Koninkrijken vast te stellen op sulken zekeren en duursamen fundament, dat het niet in de macht van eenigen Vorst in 't toe-komende sal staan, om 't Pausdom en de Tiranny in te voeren.

Tot het gemakkelijker uyt-voeren van dit groot Dessein, zijn wy tot hier toe niet misleyd geweest in de billijke verwachtingen die wy hadden van de concurrentie des Adels en Edeldoms, en 't Volk van Engeland met ons, tot de securiteyt van hare Religie, de Restitutie des Wetten, en de herstellinge van hare Vryheden, en eygendommen, nademaal een groote distantie van ons zijn gelegen, de Wapenen hebben op-genomen en sigh voor ons vecklaart. En, 'r gene my niet konnen na-laten in 't particulier te melden, in die Armé, welke geworven was om een Instrument tot het uyt-voeren der Slaverny, en des Pausdom te zijn, zijn 'er door de sonderlinge voorsienigheyd Gods, vele soo wel Officieren als gemeene Soldaten door sulker teder gevoel van hare Religie en Eere, en ware Affectie, jegens haar Vaderland getroffen geweest, dat sy alrede de on-wettelijke dienst waar in sy gewikkelt waren, hebben verlaten, en tot ons zijn over-gekomen, hebbende ons volle verzekering gegeven van de rest der Armé, dat die gewisselijk hun exempel sullen na-volgen, soo dra als wy maar met onse Armé, sullen genaderd zijn om haar te ontfangen, sonder perijkel van geprevenieert of verraden te worden.

Tot welken synde, en dat wy dit rechtvaardig en noodig Dessein,
waar

waar in wy voor de publyke Veyligheyd en verlossinge deser Natien zijn ge-engageerd, te eerder mogen excuteren; soo zijn wy geresolveert om met alle mogelijke naarstigheyd te bevorderen, dat'er aantsonds een Vry Parlement mach werden beroepen, en foodanige Preliminairen met den Koning geadjusteert, en alles eerst op sulc een voet volgens de Wet vast gestelt, dat het aan ons en de geheele Natie billijke reden mach geven, om te gelooven dat de Koning gedisponeert is om tot sulke noodige condescendentien van sijn zijde te komen, die een volle satisfactie en securiteyt aan alle mogen geven, en den Koning en het Volk nog eens gelukkig maken. En op dat wy dit alles mogen effectueren op een wijze die meelt met onse genegentheyd over-een-kome, en soo het mogelijk is sonder eenige bloedstorting, ten zy van die vervloekte Crimineele personen die haar leven regtvaardig hebben verbeurd over 't verraden van de Religie, en subverteren van de Wetten van haar Vaderland, soo achten wy 't gerdan om te verklaren, dat gelijk wy geen geweld willen plegen aan ymand, dan tot onse eyge nodige defensie, soo en sullen wy ook niet toe-laten dat'er eenig geweld gepleegd werd, sels aan een Papist, behoudelijk dat hy in sulken plaats en in soo een conditie en omstandigheden gevonden werde, gelijk de Wetten vereyschen.

Voorts hebben wy geresolveert, en verklaren dat alle Papisten die in oentlijke Wapenen sullen gevonden werden, of met Wapens in hare Huysen, of oentrent hare Personen, of in eenig Officie of Employ Civil of Militair, onder eenigerley pretext, tegen de bekende Wetten des Lands, sullen door ons en onse Macht gehandelt werden, niet als Soldaten en Edelieden, maar als Rovers, Vry-buyters, en Bandieten, sullende incapabel zijn van quartier te ontfangen, maar volkomentlijk werden over-gelevert ter discretie van onse Soldaten.

En wy verklaren verder dat alle Personen die eenigints sullen bevonden werden behulpzaam tot het affilteeren van haar te zijn, of die onder haar Commando sullen marcheren, of sich by haar vervoegen, of onder haar on-wettelijke Commissies of Authoriteyt aangeseen sullen werden, als handadig aan hare misdaden, Vyanden der Wet en haars Vaders-Lands.

En nademaal wy sekerlijk zijn geïnformeert dat'er een groote meenigte van Gewapende Papisten sich onlangs begeven te Londen en te Westminster, en de Aan-grensende Plaatsen, alwaar sy sich onthouden, gelijk wy reden hebben te vermoeden niet soo seer om haar eygen Securiteyt, als uyt een schoon en Barbarisch Deseyn om een desperate aan-slag tegen de geseyde Steden en Inwoonders van deselve te ondernemen, door Brand, of een schielijke Massacre, of door die beyde, of anders om te beter by den handt te zijn om sich te vereenigen met een Lichaam van Franse Troopes, die bestemt zijn om in Engelandt, indien 't mogelijk is, te Landen, zijnde

fulks van den Franke Koning geprocureert door het Intrest en Macht der Jesuiten tot volvoeringe van die verbintenissen waar in op de Instigatie van die Pestilentielle Societeit, sijn Aller-Christelijkste Majesteit, met een van sijn nabuurtige Prince van de selfde Communie is getreden, tot de uysterste extirpatie of uytroeiinghe der Protestantse Religie uyt Europa. Hoe-wel wy verhoopen dat Wy sulke effectueele sorg hebben gedragen om 't eene te verhoeden en de andere te secureeren, dat Wy door Godts by-standt niet konnen twifelen, of Wy sullen alle hare Godtlose onderneminghe en Deseynen doen verstuiven.

Wy konnen echter niet na-laten, uyt het groot en teder belang 't welk Wy hebben om het Volk van Engelandt en insonderheyd van de groote en Volkrijke Steden, te behoeden voor de wrede raserny en bloedige wrake der Papisten, te vereyschen en te verwachten van alle de Lord-Luytenants, Gedeputeerde Luytenants, en Vrede-Rechters, Lord Majors, Majoren, Sherifs, in alle respectieve Graafschappen groote en kleyne Steden van Engelandt, insonderheyd van het Graafschap van Middelfex, en de Steden van Londen en Westminster, en de aan-grensende Plaatsen, dat aanstonts ontwapent en secureren, gelijk sy volgens de Wet vermogen en behooren te doen, binnen hare respectieve Graafschappen, Steden en Jurisdictionen, alle Papisten hoedanig sy ook zijn als Personen die t' allen tijde maar besonderlijk nu, ten hoogste gevaarlijk zijn voor de vrede en veyligheyd der Regeering, op dat niet alleen alle Magt van quaad te doen van haar mag werden genomen maar dat de Wetten welke de grootste en beste Securiteit zijn, haar kracht weer mogen grijpen, en strictelijc ge-executeert werden.

En Wy verklaren hier nevens desgelijcs dat Wy willen beschermen en verdedigende alle die geen welke niet beschroomt sullen zijn om haar pligt en gehoorzaamheyd tot de Wetten te voldoen. En aan-gaande die Magistraten en anderen van wat Conditiën sy ook zijn, de welke sullen refuseren om ons by te staan, en uyt gehoorzaamheyd tot de Wetten vigoreuselijc te executeeren 't gene Wy van haar hebben vereyst, en haar in dese conjuncture laten om den tuyn leyden, of afschrikken van hare plicht; Wy sullen haar achten als de misdadigste en infaamste van alle menichen, Verraders van hare Religie, Wetten en Vader-Landt: en wy sullen niet in gebreken blijven om haar ook alsoo te handelen, geresolveert zijnde om te verwachten, en van hare handen te vereyschen het leven van een yder Protestant die alsoo mogen sneuvelen, en een ygelijk Huys 't welk verbrand of vernicht komt te worden, door hare verraderye of lafhartigheyd.

WILHEM HENDRIK

Prince van Orangie.

Door sijn Hoogheysd speciaal bevel,

C. Huygens.

Gegeven onder onse handt en Zegel,
in ons Hoofstquartier tot Sherburn-
Kasteel, den 8 December 1688.